

na nobenem mestu, ako je mogoče, suha ne ostane. Senožet moči tudi malega in velikega travna do rožnika, sosebno v dežju motno vodo na travnik spuščaj. Tri tedne pred košnjo pa zapri vodotoke, po katerih voda na senožet teče. Po prvi košnji senožet za otavo spet moči. V jeseni precej po sv. Mihelu skozi celi mesec kozoprsek napeljuj vodo na senožet. Jesenska voda ima največ redilne gnojnine v sebi. V mrazu, v burji, in kedar počne zmrzovati, se travniki ne smejo več močiti.

Kakor je suša senožetim škodljiva, tako jim tudi škoduje preobilni zaliv, še več pa vedno stoječi zamok: obodvoje je vzrok, da marsikatero zemlje pičlo ali pa celó nič ne rodé; če pa odtočiš močvir in zasuješ jame in doline, kmalo ti bo na senožeti divja deteljca in druga sladka trava pognala, zlasti če na njo še kako gnojnino potrosiš. Na suhe senožeti, če je blizo njih studenec, potok ali reka, naj se voda po vodotokih napeljuje; če vode ni, naj se na-nje gnoj, kateremu je zemlja, cestno blato in druga sodrga primešana, raztrosi in pepel po njih pošupa. Močvirnim senožetim, ako je mogoče, naj se po vodotokih voda odpeljuje; če se to ne more, naj se po njih grabni skopajo, da se v nje voda odteka in potem se naj z apnom, pepelom, sosebno s premogovim pepelom (Steinkohlen-Asche) pognoje. Oboje ti bodo obilno rodile in dovolj dobrega sena prinesle. Suhe strme, brežinske senožeti, na katerih le malo travice raste, se poboljšajo, ako se po njih poprečni grabni skopajo, v katerih se z mnogovrstno gnojivno sodrgo snežnica in deževna voda nabira, da se iz njih tako hitro ne steče, in da po njih več redivne mokrote dobijo. Ti grabni se skopajo do 3 ali 4 palce globoki in 6–8 palcev široki. Ti poprečni grabnički naj bodo neke sežnje (klaftre) saksebi napravljeni. V jeseni in spomladi se grabnički strebijo, gnojni znos se iz njih po senožeti raztrosi, in tako se travi pognoji.

Travo pa je treba kositi, dokler še popolnoma zrela ni, dokler je še mnogo cvetja na senožeti videti. Kdor prav popolnoma zrelo travo kosi, ko se že v bilkah ves sok posuši, dobí veliko slabejo klajo za živino. Živinska klaja je za kmeta prva in poglavitna potreba. Kdor ima dosti njiv, pa premalo ali nobene senožeti, si za živinsko pičo lahko pomaga, ako en del svojih njiv s travnim semenom, ali z deteljo poseje. Z žitom si pa tudi le toliko njiv naj obseje, kolikor jih pognojiti zmore, in tako si bo dvojni dobiček napravil.

Znana in v skušnji potrjena resnica je, da ena dobro pognojena njiva več žitnega pridelka dá, kakor tri puste, in tako bo na tih malih, pa dobro pognojenih njivah več žita pridelal, kakor če bi bil vse, pa ne zadosti pognojene z žitom obsejal. Če kmet vsako leto njive prebira, ene za senožeti pusti, jih z deteljo ali s travnimi semeni obseje, une pa, ki so bile z deteljo in z drugimi travnimi semeni obsejane, in so se odpočile, spet z žitom obseje, bo vsako leto imel celine (novine) orati, na katerih vsako žito dobro obrodi, akoravno niso pognojene. Tako gospodarstvo bo kmeta v kratkem času v dober stan povzdignilo.

Za klajo sejejo nekateri deteljo, grašico (grahor), mačji rep, divji oves in koruzo.

Gospodarske novice.

* *Hudo in zgodno zimo* prerokuje Pariški observatorij, ter pravi, da od 15. dne prihodnjega meseca novembra do 15. meseca januarja bode veliko snega padlo. — Mi ne naznanjamo svojim bralcem tacih prerokovanj, da bi jih verjeli; povemo jim jih le, da jih — beró.

* Ministerstvo kmetijstva izdeluje postavo za brambo proti trtni uši filokseri, katero bode državnemu zboru predložilo v obravnavo.

Politične stvari.

Liberalizem sam ne vé, kaj hoče.

V neki Ljubljanski krčmi se je razpletel sledeči pogovor:

A. Kaj pa prav za prav hočete vi liberalci? Vi končno hočete republiko?

B. Da!

A. Toraj hočete cesarja odstaviti?

B. Ne!

A. To je čudna logika; pa dalje. Vi hočete tudi vero odpraviti?

B. Ne!

A. Toraj hočete, da ostane pri starem zastran vere in duhovnikov?

B. Ne!

A. Čudna logika! Vi nočete, da ostane pri starem in nočete vere odpraviti! Kaj toraj hočete?

B. Farški vpliv vničiti.

A. Vi ste res čudni ljudje! Po čem pa imajo duhovniki vpliv, če ne po tem, da ljudstvo podučujejo v veri? Ako ima vera ostati in duhovni jo učiti, kako zamorete duhovnom naravni vpliv vzeti? Kako morete vi ljudstvo prepričati, da je vera dobra, a tisti, ki to dobro vero učijo, da so ničvredni in zaničevanja vredni ljudje? Naravno je, da morate tudi vero ob spoštovanje spraviti, ako hočete duhovnike ob vpliv deti. Če je vera dobra, kako zamore tisti škodljiv človek biti, ki jo uči? Ali ne čutite, v kaki čudni logiki je zidano vaše poslopje? — Pa povejte mi, zakaj sovražite in preganjate duhovne, kaj so zakrivali?

B. Ker so mračnjaki, nazadnjaki, nasproti napredku; ker hočejo ljudstvo v svoji oblasti imeti.

A. Kaj je to „mračnjak“, „nazadnjak“, „nasproten napredku“? Prašam vas: kaj je to? Meni se dozdeva, da vi sami ne veste, kaj to pomeni, ampak da so to le besede tje v en dan govorjene, tako imenovane „liberalne fraze“. Zakaj vera, ki jo duhovniki učé, je od države potrjena; če duhovniki toraj to od države potrjeno vero učé, kako se jim more to v greh šteti? Ali ne storijo ravno tega, kar je njih poklic in dolžnost? Ali ne bi bili kazni vredni, ako bi tega ne storili? Kaj hoče toraj beseda „mračnjak, nazadnjak“? Ako je vera „mračna“ in „nazadnjaška“, potem napadajte le vero in pustite pri miru duhovne, ki jim je dolžnost in poklic, ki so celó od vlade postavljeni ali vsaj potrjeni, da to vero učé! Učíte novo vero, ki se vam boljša zdi, in borite se s principi, a ne z osobnostmi! Ako pa zoper vero nimate nič, kakor lažnjivo in hinavsko pravite, čemu je potem hujskanje zoper duhovne? Ako duhovniki drugače učijo, kakor vera zapoveduje, jih bodo že prijeli, če pa nič drugače ne učijo, čemu jih preganjate? In v posvetnih rečeh, ali niso postave za vse enake? Ali se ne kaznuje tudi duhovnik, če se pregreši? In če se ne pregreši, in če mu nič nepostavnega dokazati ne morete, zakaj ga vkljub temu preganjate? Vaše logike ne razumem.

B. Pa ravno duhovniki rujejo najbolj zoper postave.

A. Nihče ne more dvema gospodoma služiti. Dokler ste bili cerkev in država složni, duhovniki niso rovali zoper postave; a kedar je država boj napovedala cerkvi in začela dajati take postave, ki jih duhovniki v svoji vesti niso mogli odobriti, morali so se vstavljati.